

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه کاشان
دانشکده‌ی شیمی
گروه شیمی آلی

رساله

جهت اخذ درجه‌ی دکتری
در رشته شیمی آلی

عنوان:

سنتز و شناسایی مشتق‌های دی‌کلروآزیریدین از بازهای شیف در شرایط
گوناگون استفاده از کاتالیزگر انتقال فاز، نانوذرات منیزیم اکسید، فراصوت
و استفاده از آن‌ها در تهیه‌ی N - (هیدروکسی بنزیل) فرمامیدها و عامل دار
کردن نانولوله‌های کربنی چند دیواره

استاد راهنما:

پروفسور حسین نعیمی

بوسیله:

خدیجه ربیعی فرادنبه

شهریور ماه 1390

تشکر و قدردانی

سپاس بی‌کران خداوندی را که موهبت تفکر را به انسان ارزانی داشت، تا از برکت آن به پرورش و شکوفایی ذوق و اندیشه‌ی خویش پردازد و از سایر موجودات عالم هستی ممتاز گردد.

بعد از حمد خداوند و درود و صلوات بر حضرت محمد (ص) و ائمه هدی (ع) که هادیان و معلمان بشرند بر خود لازم می‌دانم به رسم ادب و حق‌شناسی مراتب سپاس و امتنان خود را نسبت به استاد گرامی و ارجمندم جناب آقای **پروفسور حسین نعیمی** که راهنمایی‌های ارزنده‌ی ایشان در طول تحقیق، پژوهش و نگارش این رساله راهگشای من بوده است، ابراز نمایم.

هم‌چنین از تشریک مساعی جناب آقای **دکتر جواد صفایی قمی** و جناب آقای **دکتر جواد صفری** به عنوان متخصص و صاحب‌نظر داخل دانشگاه کمال تقدیر و تشکر را دارم. از حضور جناب آقای **پروفسور محمد محمودی هاشمی** و **پروفسور اکبر مبینی خالدی** به عنوان متخصص و صاحب‌نظر خارج دانشگاه که زحمت بازخوانی این رساله را متقبل شده‌اند و در جلسه دفاعیه شرکت نمودند، بی‌نهایت سپاسگزارم. هم‌چنین از جناب آقای **دکتر حسن دقیق** به عنوان ناظر و نماینده تحصیلات تکمیلی قدردانی می‌نمایم.

هم‌چنین از تمامی استادان بخش شیمی که در طول دوران تحصیل از محضرشان کسب فیض نموده‌ام، سپاسگزارم.

تقدیم به روان پاک پدرم

که زندگی ام بی او گرمی ندارد و جایگاه سبزش همیشه و همواره در باغ خاطراتم خالیست.

تقدیم به مادر مهربانم

که شفافیت نگاهش، لطافت تبسم‌هایش و زلالی دل مهربانش زیباترین بهاران را برایم تداعی می‌کند.

تقدیم به خواهر و برادرانم

که صداقت، محبت و لطف بی‌انتهایشان در تمامی مراحل زندگی قرین لحظاتم بوده است.

چکیده

با توجه به بازهای شیف در زمینه‌های گوناگون نظیر صنعت، داروسازی و تهیه‌ی فرآورده‌های شیمی، در گام اول پژوهش تهیه‌ی تعدادی از این ترکیب‌ها تحت شرایط بدون حلال و در حضور مونتموریلونیت بررسی شده است. در گام بعدی با توجه به ماهیت پیوند ایمین، واکنش افزایش حدواسط دی‌کلروکاربن بر بازهای شیف با استفاده از کاتالیزگر انتقال فاز، سود و کلروفرم بررسی شده و فرآورده‌های جدید 2,2-دی‌کلرو-3,1-دی‌آریل‌آزیریدین به دست آمد. در ادامه با توجه به نقش فراصوت در واکنش‌های گوناگون و در راستای توسعه‌ی کاربرد آن در عرصه‌ی شیمی مشتق‌های گوناگون 2,2-دی‌کلرو-3,1-دی‌آریل‌آزیریدین تحت تابش فراصوت تهیه گردید. سپس به منظور ارایه‌ی روش جدید دیگر در این زمینه، نانوصفحه‌های منیزیم اکسید در حضور تابش فراصوت تهیه شد و از این نانو ساختار به عنوان کاتالیزگر باز برای تهیه‌ی 2,2-دی‌کلرو-3,1-دی‌آریل‌آزیریدین‌ها تحت شرایط حرارتی و تابش ریزموج استفاده گردید. افزون بر این مشتق‌های گوناگون آزیریدین به کمک روش‌های گزارش شده با بازه بالا و زمان کوتاه تهیه گردیدند. محصول‌های به دست آمده با استفاده از روش‌های طیف‌بینی و طیف‌سنجی شامل FT-IR، $^1\text{H NMR}$ ، $^{13}\text{C NMR}$ ، Mass و آنالیز عنصری (C, H, N) مورد شناسایی قرار گرفتند. نانو صفحه‌های منیزیم اکسید تهیه شده نیز با استفاده از شناساگرهای SEM, XRD و طیف بینی FT-IR شناسایی گردید. سپس با استفاده از روشی جدید، از واکنش اکسایش ملایم فرآورده‌های آزیریدین تهیه شده با استفاده از روش‌های ذکر شده، توسط دی‌متیل سولفوکسید تحت شرایط حرارتی انجام شده، *N*-(هیدروکسی بنزیل)فرامید تهیه شد. با توجه به کاربرد و اهمیت نانولوله‌های کربنی عامل‌دار شده، نمونه‌ای از نانولوله‌های کربنی چنددیواره‌ی آزیریدین‌دار شده تحت تابش فراصوت در حضور منیزیم، نانولوله‌های کربنی چنددیواره و مشتق دی‌کلروآزیریدین تهیه گردیده و با استفاده از داده‌های حاصل از FT-IR، PL، Raman و XRD شناسایی شد.

کلمات کلیدی: باز شیف، آزیریدین، فرامید، نانوصفحه‌های منیزیم اکسید، نانولوله‌های کربنی

چنددیواره

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
	فصل اول
1	مقدمه
1	1-1- بازهای شیف
2	2-1- انواع واکنش‌های تهیه‌ی بازهای شیف
2	3-1- واکنش نیتریل‌ها با ترکیب‌های آلی-فلزی
2	2-2-1- تهیه‌ی بازهای شیف از طریق هیدروژن‌زدایی آمین‌ها
3	3-2-1- واکنش فنل‌ها با نیتریل‌ها
3	4-2-1- تهیه‌ی بازهای شیف با استفاده از آمیدهای فلزی
3	3-1- واکنش‌های بازهای شیف
4	1-3-1- کاهش ایمین‌ها و تشکیل آمین‌ها
4	2-3-1- افزایش ترکیب‌های دارای هیدروژن فعال
5	3-3-1- افزایش مرکاپتان‌ها به ایمین‌ها
6	4-1- اهمیت و کاربرد بازهای شیف
7	5-1- حدواسط کاربن
8	1-5-1- بررسی ساختار هندسی کاربن‌ها
9	2-5-1- پایداری و واکنش‌پذیری کاربن‌ها
10	6-1- شیمی آزیردین‌ها

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
11	1-6-1- بررسی ساختار آزیردین
12	1-6-2- اهمیت و کاربرد آزیردین ها
12	1-2-6-1- استفاده از آزیردین ها به عنوان حدواسط در سنتزهای آلی
13	1-2-2-6-2- حضور آزیردین ها در عرصه داروسازی
14	1-2-6-3- استفاده از آزیردین ها به عنوان لیگاند در تهیه ترکیب های کایرال کمکی و بسپارها
14	1-7-7- تهیه آزیردین ها
14	1-7-1- انتقال نیتروژن به پیوند آلکن
15	1-7-2- افزایش به آزرین ها و تهیه آزیردین ها
16	1-7-3- تهیه آزیردین ها از طریق واکنش آلفا- هالو ایمین ها
17	1-7-4- تهیه آزیردین ها با استفاده از واکنش دارزن
17	1-7-5- افزایش کاربن
18	1-7-6- دیگر واکنش های گزارش شده برای تهیه آزیردین ها
18	1-8-8- فرمامیدها
19	1-8-1- اهمیت و کاربرد فرمامیدها
20	1-8-2- انواع واکنش های تهیه فرمامیدها
20	الف- فرمیل دار کردن آمین بدون کاتالیزگر و حلال

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
20	ب- فرمیل دار کردن آمین‌ها در حضور لویس اسید
21	ج- تهیه فرمامیدها با استفاده از کاتالیزگر تیامین هیدروکلرید
21	د- فرمیل دار کردن آمین‌ها با استفاده از کاتالیزگر طلا
22	1-9-1-فن‌آوری نانو
23	1-9-1-1-نانوذرات
24	1-9-1-1-1-نانوذرات منیزیم اکسید
25	1-9-1-2-استفاده از منیزیم اکسید نانو ساختار در واکنش کلایزن- اشمیت
26	1-9-1-3- کاربرد منیزیم اکسید نانو ساختار در واکنش‌های هنری و مایکل
26	1-9-1-4- کاربرد منیزیم اکسید/منیزیم کلرید نانو ساختار در واکنش بنزیل- دار کردن ترکیب‌های آروماتیک
27	1-9-2-دنیای نانولوله‌های کربنی
28	1-9-2-1- انواع نانولوله‌های کربنی
29	1-9-2-2- خواص نانولوله‌های کربنی
30	1-9-2-3- عامل دار کردن نانولوله‌های کربنی
31	1-9-2-3-1- عامل دار کردن کووالانسی
32	1-9-2-3-1-1- افزایش نایترن به نانولوله‌های کربنی
33	1-9-2-3-2-1-2- بسپارش نانولوله‌های کربنی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
34	1-9-2-3-1-3-کربوکسیل دار کردن نانولوله‌های کربنی چنددیواره
34	1-9-2-3-2-عامل دار شدن غیر کووالانسی نانولوله‌های کربنی
34	1-9-2-3-2-1-پوشاندن فیزیکی نانولوله‌های کربنی
35	1-9-2-3-2-2-اتصال فیزیکی به دیواره‌ی نانولوله‌های کربنی
35	1-9-2-3-2-3-اتصال فیزیکی به دیواره‌ی داخلی نانولوله‌های کربنی
36	1-10-تکنیک‌های کارآمد در عرصه‌ی شیمی
36	1-10-1-کاتالیزگرهای انتقال فاز
38	1-10-2-مزایای کاتالیزگرهای انتقال فاز
38	1-10-3-انواع کاتالیزگرهای انتقال فاز
40	1-10-4-دنیای فراصوت
41	1-10-4-2-تاریخچه‌ی فراصوت
42	1-10-4-3-چگونه امواج فراصوت ایجاد می‌شوند؟
42	الف- اثر پیزوالکتریسیته
43	ب- روش مگنتواستریکسون
43	1-10-4-4-مزایای فراصوت به عنوان یک منبع انرژی
43	1-10-4-5-برخی از قواعد فعالیت سونوشیمیایی
44	1-10-5-انواع دستگاه‌های تولید کننده‌ی امواج فراصوت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
45	1-10-6-برخی از واکنش‌های انجام شده تحت تابش فراصوت
47	1-11-ریز موج
47	1-11-1- تاریخچه‌ی ریز موج
47	1-11-2- ماهیت امواج ریز موج
48	1-11-3- عوامل موثر در جذب تابش ریز موج
49	1-11-4- واکنش‌های انجام شده در اجاق ریز موج
50	1-14- هدف از انجام پژوهش
	فصل دوم
51	2-1- دستگاه‌ها و مواد مورد استفاده
51	2-1-1- مواد شیمیایی مصرفی
51	2-1-2- حلال‌های مورد استفاده
52	2-1-3- تجهیزات و دستگاه‌های اندازه‌گیری
52	2-2- جداسازی و شناسایی محصول‌ها
53	2-3- روش کار کلی آزمایشگاهی
53	2-3-1- اهمیت تهیه‌ی ترکیب‌های باز شیف
53	2-3-2- تهیه‌ی بازهای شیف
55	2-3-2-1- داده‌های طیفی بازهای شیف تهیه شده

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
61	2-3-3- اهمیت تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین
61	2-3-3-1- روش کار کلی تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل-آزیریدین با استفاده از کاتالیزگر انتقال فاز
64	2-3-3-2- اطلاعات طیفی ترکیب‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین تهیه شده
70	2-3-4- تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین بدون کاتالیزگر انتقال فاز در حضور تابش فراصوت
72	2-3-5- اهمیت تهیهی نانوذرات
72	2-3-5-1- تهیهی نانو صفحه‌های منیزیم اکسید
73	2-3-6- تهیهی 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین‌ها با استفاده از نانو صفحه-های منیزیم اکسید تحت شرایط حرارتی
74	2-3-7- تهیهی 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین‌ها با استفاده از نانو صفحه-های منیزیم اکسید تحت تابش ریزموج
75	2-3-8- اهمیت تهیهی مشتق‌های <i>N</i> - (هیدروکسی‌بنزیل) فرمامید
75	2-3-8-1- تهیه مشتق‌های <i>N</i> - (هیدروکسی‌بنزیل) فرمامید
78	2-3-8-2- اطلاعات طیفی مشتق‌های <i>N</i> - (هیدروکسی‌بنزیل) فرمامید
84	2-3-9- عامل‌دار کردن نانولوله‌های کربنی

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
84	2-3-9-1- تهیه نانولوله‌های کربنی چنددیواره‌ی آزی‌ریدین دار شده
85	2-3-9-2- اطلاعات طیفی نانولوله‌ی عامل دار شده
فصل سوم	
87	3-1- رویکردهای مورد بحث
88	3-2- بررسی تهیه بازهای شیف
88	3-2-1- روش کلی تهیه بازهای شیف
89	3-2-2- بهینه سازی مقدار مونتموریلونیت
90	3-2-3- تهیه مشتق‌های گوناگون باز شیف
91	3-2-4- تهیه بلورهای باز شیف
92	3-2-5- سازوکار واکنش تهیه بازهای شیف
92	3-2-6- طیف بینی بازهای شیف
95	3-3- تهیه 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل آزی‌ریدین‌ها
96	3-3-1- بررسی تهیه 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل آزی‌ریدین‌ها با استفاده از کاتالیزگر انتقال فاز CTAB
97	3-3-1-1- بهینه سازی مقدار سدیم هیدروکسید
98	3-3-1-2- بهینه سازی مقدار کاتالیزگر انتقال فاز در واکنش تهیه 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل آزی‌ریدین‌ها

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
99	3-1-3-3- تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین با استفاده از واکنش بازهای شیف در حضور کاتالیزگر انتقال فاز CTAB
101	3-3-2- بررسی ساز و کار تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل-آزیریدین از بازهای شیف
102	3-3-3- بررسی نقش و سازوکار کاتالیزگر انتقال فاز در تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین از بازهای شیف
103	3-3-4- طیف بینی مشتق 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین
108	3-4- شیمی و فراصوت
108	3-4-1- بررسی تهیه‌ی 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین‌ها با استفاده از تابش فراصوت
109	3-4-1-1- بهینه‌سازی مقدار سود در واکنش تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین از بازهای شیف تحت تابش فراصوت
110	3-4-1-2- بهینه‌سازی توان تابش فراصوت در واکنش تهیه‌ی 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین از بازهای شیف تحت تابش فراصوت
111	3-4-2- تهیه‌ی مشتق‌های گوناگون 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین از بازهای شیف با استفاده از سود و کلروفرم تحت تابش امواج فراصوت
113	3-4-3- نگرشی بر عملکرد تابش فراصوت در تهیه‌ی مشتق‌های دی‌کلروآزیریدین

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
114	3-4-4-4- تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین با استفاده از نانو صفحه‌های منیزیم اکسید
115	3-4-4-4-1- بررسی قدرت بازی اکسیدهای فلزی گوناگون در واکنش تهیه‌ی دی‌کلروآزیریدین از باز شیف تحت تابش ریزموج
116	3-4-4-4-2- تهیه‌ی نانوصفحه‌های منیزیم اکسید
117	3-4-4-4-3- بررسی‌های طیف بینی
120	3-4-4-4-4- بررسی تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین از باز شیف با استفاده از نانوصفحه‌های منیزیم اکسید تحت شرایط حرارتی
120	3-4-4-4-4-1- بهینه‌سازی منیزیم اکسید نانو ساختار در واکنش تهیه‌ی مشتق دی‌کلروآزیریدین تحت شرایط حرارتی
121	3-4-4-4-4-2- بهینه‌سازی دما در واکنش تهیه‌ی مشتق دی‌کلروآزیریدین
122	3-4-4-4-5- تهیه‌ی انواع مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین با استفاده از نانوصفحه‌های منیزیم اکسید تحت شرایط حرارتی
124	3-4-4-4-6- بررسی تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین با استفاده از منیزیم اکسید نانو ساختار تحت تابش ریزموج
124	3-4-4-4-6-1- بهینه‌سازی مقدار منیزیم اکسید نانو ساختار در واکنش تهیه‌ی دی‌کلروآزیریدین مورد نظر از باز شیف

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
125	3-4-4-2-6-2-بهینه‌سازی توان تابش ریزموج در واکنش تهیه‌ی دی- کلروآزیریدین مورد نظر از باز شیف
125	3-4-4-7- تهیه‌ی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-3،1-دی‌آریل‌آزیریدین با استفاده از نانو صفحه‌های منیزیم اکسید تحت تابش ریزموج
127	3-5- بررسی ماهیت عملکرد امواج ریزموج
128	3-6- تهیه‌ی مشتق‌های <i>N</i> - (هیدروکسی بنزیل) فرمامید
129	3-6-1- بهینه‌سازی دما در واکنش تهیه‌ی <i>N</i> - (هیدروکسی بنزیل)-فرمامید
130	3-6-2- بهینه‌سازی دی‌متیل‌سولفوآکسید در واکنش تهیه‌ی <i>N</i> - (هیدروکسی بنزیل) فرمامید
130	3-6-3- تهیه‌ی مشتق‌های <i>N</i> - (هیدروکسی بنزیل) فرمامید
132	3-7- طیف بینی <i>N</i> - (هیدروکسی بنزیل) فرمامیدها
138	3-9- عامل‌دار کردن نانولوله‌های کربنی
138	3-9-1- بررسی اثر عامل‌دار کردن نانولوله‌ها بر انحلال‌پذیری آن‌ها
139	3-9-2- بررسی اطلاعات طیفی نانولوله‌های عامل‌دار شده
142	3-9-3- بررسی طیف رامان نانولوله‌های کربنی عامل‌دار شده
144	3-9-4- بررسی طیف XRD
147	3-10- نتیجه‌گیری و رهیافت

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

148

پیوست

176

فهرست مراجع

فهرست جدول‌ها

صفحه	عنوان
90	جدول (3-1)- بهینه سازی مقدار مونتموریلونیت
91	جدول (3-2)- تهیهی بازهای شیف در حضور بستر مونتموریلونیت
97	جدول (3-3)- بهینه‌سازی مقدار سدیم هیدروکسید در واکنش
98	جدول (3-4)- بهینه‌سازی مقدار CTAB در واکنش تهیهی
100	جدول (3-5)- تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین
109	جدول (3-6)- بهینه‌سازی مقدار سدیم هیدروکسید
111	جدول (3-7)- بهینه‌سازی توان فراصوت در واکنش تهیهی
112	جدول (3-8)- تهیهی مشتق‌های گوناگون 2،2-دی‌کلرو
113	جدول (3-9)- بررسی قدرت بازی اکسیدهای فلزی برای تهیهی ترکیب
120	جدول (3-10)- بهینه‌سازی نانوصفحه‌های منیزیم اکسید
121	جدول (3-11)- بهینه‌سازی دما برای تهیهی 2،2-دی‌کلرو-1،3-بیس (پارا)
122	جدول (3-12)- تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین
124	جدول (3-13)- بهینه‌سازی نانوصفحه‌های منیزیم اکسید برای تهیه
125	جدول (3-14)- بهینه‌سازی توان تابش ریزموج
126	جدول (3-15)- تهیهی مشتق‌های 2،2-دی‌کلرو-1،3-دی‌آریل‌آزیریدین
129	جدول (3-16)- بهینه‌سازی دما در واکنش تهیهی
130	جدول (3-17)- بهینه‌سازی دی‌متیل سولفوکسید

جدول (3-18) - تهیه‌ی مشتق‌های N -(هیدروکسی بنزیل)فرمامید 131

فهرست شکل‌ها

صفحه	عنوان
7	شکل (1-1) - ساختار برخی از بازهای شیف تهیه شده
9	شکل (2-1) - آرایش اربیتالی و الکترونی کاربن یک‌تایی و سه‌تایی
12	شکل (3-1) - انواع فراورده‌های تهیه شده از مشتق‌های آزیریدین
13	شکل (4-1) - ساختار برخی از داروهای دارای حلقه‌ی آزیریدین
28	شکل (5-1) - انواع دیگر شکل‌های کربن
29	شکل (6-1) - ساختار نانولوله‌های کربنی تک دیواره و چند دیواره
31	شکل (7-1) - انواع روش‌های عامل‌دار شدن نانولوله‌های کربنی
35	شکل (8-1) - اتصال فیزیکی به دیواره‌ی نانولوله‌ی کربنی
45	شکل (9-1) - انواع دستگاه‌های فراصوت
93	شکل (1-3) - طیف FT-IR باز شیف (4)
94	شکل (2-3) - طیف $^1\text{H NMR}$ باز شیف (4)
94	شکل (3-3) - طیف گسترده شده‌ی $^1\text{H NMR}$ باز شیف (4)
95	شکل (4-3) - طیف $^{13}\text{C NMR}$ باز شیف (4)
104	شکل (5-3) - طیف FT-IR مشتق 2,2-دی‌کلرو-1,3-بیس(پارا-کلروفنیل)آزیریدین
105	شکل (6-3) - طیف $^1\text{H NMR}$ مشتق دی‌کلروآزیریدین (13)
106	شکل (7-3) - طیف $^{13}\text{C NMR}$ مشتق دی‌کلروآزیریدین (13)
106	شکل (8-3) - طیف جرمی مشتق دی‌کلروآزیریدین (13)

- 118 شکل (9-3)- الگوی XRD منیزیم هیدروکسید نانو ساختار
- 118 شکل (10-3)- الگوی XRD منیزیم اکسید نانو ساختار
- 119 شکل (11-3)- تصویر SEM منیزیم هیدروکسید نانو ساختار
- 119 شکل (12-3)- تصویر SEM منیزیم اکسید نانو ساختار
- 132 شکل (13-3)- تصویر FT-IR مشتق فرماید (22)
- 134 شکل (14-3)- تصویر $^1\text{H NMR}$ مشتق فرماید (22)
- 134 شکل (15-3)- تصویر گسترده شده $^1\text{H NMR}$ مشتق فرماید (22)
- 135 شکل (16-3)- طیف پروتون تبادل یافته با دوتریم مشتق فرماید (22)
- 136 شکل (17-3)- تصویر $^{13}\text{C NMR}$ مشتق فرماید (22)
- 136 شکل (18-3)- تصویر گسترده شده $^{13}\text{C NMR}$ مشتق فرماید (22)
- 137 شکل (19-3)- طیف جرمی ترکیب فرماید (22)
- 139 شکل (20-3)- طیف FT-IR نانولوله‌های کربنی خام
- 140 شکل (21-3)- طیف FT-IR نانولوله‌های کربنی چنددیواره آزیریدین دار شده
- 141 شکل (22-3)- طیف فوتولومینسانس مشتق 2،2-دی‌کلرو-1-(پارا-متیل‌فنیل)-3-
(پارا-نیترو-فنیل)آزیریدین
- 141 شکل (23-3)- طیف فوتولومینسانس نانولوله‌های کربنی خام
- 142 شکل (24-3)- طیف نانولوله‌ی کربنی چنددیواره عامل‌دار شده
- 143 شکل (25-3)- طیف رامان نانولوله‌های کربنی خام
- 143 شکل (26-3)- طیف رامان نانولوله‌های کربنی آزیریدین دار شده